

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat /Grau en Història, Arqueologia i Arts cristianes				
Assignatura		AOG006 L'art espiritual del camí cistercenc				
Any	2022-2023	Curs	Grau	Valor lectiu	3 ECTS	
Període lectiu	Segon semestre	Hores setmanals	Intensiu	Cicle	Primer	
Professor/a	Lluc Torcal			Llengua	Català	

Descripció/Justificació

En el moment inicial més pur de l'arquitectura cistercenca, s'aprecia una inèdita tensió estructural ben diferent de la gòtica. Una tensió, voluntàriament marcada per la il·luminació inigualable, que expressa una singular sensació d'austeritat i un particular misticisme, que, alhora, mostren una pobresa que se sublima en un rigor geomètric i matemàtic de puresa essencial. Els pares cistercencs han aconseguit desenvolupar el seu programa artístic amb molta claredat perquè han assumit la seva pròpia activitat edificant en forma de símbol que manifesta el seu credo moral i estètic.

El curs pretén endinsar-se en la via cistercenca per descobrir el cor d'aquest art espiritual capaç de crear obres artístiques, especialment arquitectòniques, de bellesa tan singular.

Requisits i orientacions prèvies

Curs opcional que mira a fer comprendre una forma de vida monàstica concreta que ha marcat clarament l'espiritualitat cristiana i monàstica i ha contribuït a forjar la civilització i la cultura europea.

Objectius

Generals:

- Conèixer la forma de vida monàstica cistercenca
- Introduir-se en el món de l'art cistercenc dels anys fundacionals

Específics:

- Lectura de textos del monaquisme medieval, específicament cistercenc
- Comprensió simbòlica de l'art cistercenc

Competències

Competències transversals (genèriques):

- Capacitat de ser constant en el treball
- Capacitat de lectura
- Capacitat d'anàlisi i comprensió de textos medievals

Competències específiques:

- Aprofundir i millorar l'hàbit de lectura de textos cistercencs
- Adquirir les claus d'interpretació adequades per contemplar l'art cistercenc

Continguts

1. Introducció general al camí cistercenc: els primers passos de Cister.
2. Elements essencials de l'espiritualitat cistercenca.
3. L'art espiritual en els grans autors: Guillem de sant Teodoric, Elred de Rievall, Isaac de l'Estrella i Bernat de Claravall.
4. La bellesa segons sant Bernat
5. La planta del monestir i la concreció simbòlica d'una espiritualitat.
6. Els primers monestirs.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

Lliçó magistral per donar els continguts del curs, acompanyat de lectures de textos i comentaris de text. Il·lustració amb imatges de monestirs cistercencs primitius dels elements més pertinents al contingut del curs.

Avaluació

Criteris d'avaluació:

- Comprovació de l'assoliment dels objectius del curs a través d'un treball final.
- Valoració de la participació a classe i de l'interès pel tema.
- Valoració dels comentaris de textos proposats

Tècniques d'avaluació:

- Elaboració d'un treball on es demostrï el coneixement dels continguts i metodologies del curs

Bibliografia bàsica

- L.J. LEKAI, Los Cistercienses : ideales y realidad, Barcelona : Herder, 1987;
- R. THOMAS, Spiritualité cistercienne, Abbaye de Chambarand, Pain de Citéaux 13/14 1962;
- R. THOMAS, La Jornada monástica según nuestros padres, Burgos : Monasterio de Las Huelgas, 1997;
- A. FRACHEBOUD, Espiritualidad cisterciense : introducción a los primeros Padres del Cister, Cóbreces: Abadía de Viaceli, 1970;
- L. BOUYER, La Spiritualité de Cîteaux, Paris : Au Portulan : Flammarion, cop. 1955;
La Spiritualità cisterciense, Milano : Jaca Book, 1994
- L. BOUYER, Arquitectura y litúrgia, Bilbao : Grafite, 2000;
- J. LECLERCQ, El Amor a las letras y el deseo de Dios : introducción a los autores monásticos de la Edad Media, Salamanca : Sígueme, 2009;
- J. LECLERCQ, La Spiritualité du Moyen Age, Paris: Aubier, 1961;
- J.M., TORRE, El Arte cisterciense, expresión de una mística, Zamora : Benedictinas, 1998;
- J.M., TORRE, Presencia Cisterciense, Zamora : Benedictinas, 2000;

- J.C. VALLE PÉREZ, La Arquitectura cisterciense : sus fundamentos; Cistercium Vol. 30 (1978), p. 275-289;
- G. DUBY, Saint Bernard, l'art cistercien, Paris : Flammarion, 2003
- Anònim (Un moine de Sénanque), Symbolique du Cloître Cistercien, Ce que le Cloître Cistercien nous dit de l'Homme dans la Création, Saint-Rémy-de-Provence, Paris : Editions Équinoxe, 2022